

การพัฒนาทักษะการปฏิบัติสำหรับครูผู้สอนที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาวិชาเอกนาฏศิลป์ไทย
โดยใช้ชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส*
DEVELOPING PSYCHOMOTOR SKILLS OF THE TEACHERS WITHOUT A DEGREE IN
THAI CLASSICAL DANCE USING ACTIVITY PACKAGES “RABAM RUM FORN”
BASED ON DAVIES’ INSTRUCTIONAL MODELS

¹นิชา มั่นปาน Nicha Manpan, ²อุดมลักษณ์ กุลศรีโรจน์ Udomluk Koolsriroj,

³พงษ์ธร มหาวิจิตร Pongsatorn Mahavijit

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Kasetsart University, Thailand

Corresponding Author E-mail: nicha.kh@ku.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส สำหรับครูผู้สอนที่ไม่ได้สำเร็จวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย 2) เพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส ในการวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยประเภทกึ่งทดลอง มีประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย แต่จำเป็นต้องปฏิบัติการสอนรายวิชานาฏศิลป์ในสถานศึกษา มีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย ได้จากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ชุดกิจกรรม แบบประเมินตนเองของครูผู้สอนในการอบรมทักษะการปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์ก่อนอบรมและหลังอบรม แบบสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้เข้ารับการอบรม แบบสอบถามความพึงพอใจของครูในการใช้ชุดกิจกรรม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส ได้ชุดกิจกรรมจำนวน 5 ชุด ได้แก่ (1) นาฏศิลป์ไทยพื้นฐาน มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด (2) การแสดงระบำดอกบัว มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด (3) การแสดงการฟ้อนภูไท มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด (4) การแสดงชุดรำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และ (5) การแสดงชุดรำวงมาตรฐานเพลงชาวไทย มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และ 2) ผลการนำชุดกิจกรรมไปใช้ พบว่า การประเมินตนเองก่อนเข้ารับการอบรมอยู่ในระดับน้อย แลการประเมินตนเองหลังเข้ารับการอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีผลประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนในการใช้ชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิสอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรม, ทักษะปฏิบัติ, รูปแบบการสอนของเดวิส, นาฏศิลป์ไทย

Abstract

The purposes of this research were 1) to develop activity packages “Rabam Rum Forn” based on Davies’ Instructional Models for the teachers without a degree in Thai classical dance and 2) to study the effectiveness of using activity packages “Rabam Rum Forn” based on Davies’ Instructional Models. This research was a quasi-experimental research design and populations were the teachers of primary school who had no degree in Thai Classical Dance but have to teach Thai dance. The samples were 10 teachers of primary school who had no degree in Thai Classical Dance. The research tools consisted of pre-test and post-test teachers’ self-assessment for training on psychomotor skills in Thai dance course, observation form for teaching and learning activities of the teachers who used activity packages, questionnaires of satisfaction over using the activity packages. And the data analysis were mean, standard deviation and content analysis. The results of research were found that: 1) The results of developing an activity packages “Rabam Rum Forn” based on Davies’ Instructional Models, there were 5 sets of activity, set (1) “Basic Skills of Thai Dance” at the highest quality level, set (2) “Rabum Dok Bua Dance” at the highest quality level, set (3) “Phu Thai Dance” at the highest quality level, set (4) “Ramwong :Khuen Duan Ngai” at the highest quality level and set (5) “Ramwong Chao Thai” at the highest quality level. and 2) The results of implementing the activity packages were found that the teachers' self-assessment pre-test was at low level and the results of the post-test was at the highest level. and the satisfaction assessment of teachers in using the activity packages “Rabam Rum Forn” based on Davies’ Instructional Models was at the highest level.

Keywords: Activity Packages, Psychomotor Skills, Davies’ Instructional Models, Thai Dance

บทนำ

ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่มีความเป็นเอกราชมาช้านาน มีศิลปวัฒนธรรมแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ จนเป็นที่ประทับใจของนานาชาติที่ได้พบเห็นความงดงามในศิลปวัฒนธรรมไทย แม้ในปัจจุบันประเทศไทยกำลังได้รับอิทธิพลทางด้านวัฒนธรรมจากต่างชาติอันหลากหลายที่เข้ามามีบทบาทในสังคมไทย แต่สิ่งหนึ่งที่คนไทยยังสามารถอนุรักษ์และสืบทอดมาจวบจนทุกวันนี้ก็คือ “นาฏศิลป์ไทย” อันเป็นศิลปะประจำชาติที่คนไทยทุกคนควรอนุรักษ์ และให้การสนับสนุน เพื่อให้ศิลปะแขนงนี้ดำรงอยู่สืบไป (สุมิตร เทพวงษ์, 2541) กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะซึ่งเป็นกลุ่มสาระที่สอนให้เยาวชนไทยได้เรียนรู้ถึงความเป็นไทย ขนบธรรมเนียมประเพณีที่เราได้รับการสืบทอดต่อกันมา มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ถึงวัฒนธรรมไทย โดยการเรียนรู้ผ่านทางรายวิชาทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) เมื่อวิเคราะห์การเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทยที่มีเนื้อหาความรู้และทักษะภาคปฏิบัติควบคู่กันในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กล่าวว่า คุณภาพของผู้เรียนในรายวิชานาฏศิลป์ไทยนั้นต้อง

รู้และเข้าใจถึงองค์ประกอบนาฏศิลป์ และสามารถแสดงภาษาท่า นาฏยศัพท์พื้นฐาน สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวออกมาเป็นชุดการแสดงหนึ่งได้ อีกทั้ง เนื้อหาในรายวิชานาฏศิลป์จะต้องมีการศึกษาในเชิงวิชาการ เพื่อทำความเข้าใจในประวัติความเป็นมา ความสำคัญและวิธีการ และการปฏิบัติ ฝึกฝนเพื่อก่อให้เกิดความชำนาญในทักษะปฏิบัติท่ารำ ตามรูปแบบที่ได้มีการคิดค้นและบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรไว้

การจัดการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ โดยเฉพาะระดับประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 อำเภอไทรน้อย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ผู้วิจัยยังพบว่า มีครูที่สอนในรายวิชานี้ส่วนใหญ่ ไม่ได้สำเร็จการศึกษานาฏศิลป์ไทยโดยตรง ร้อยละ 60 ของสถานศึกษาทั้งหมด โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กถึงขนาดกลาง ครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้รับมอบหมายงานสอนในหลากหลายวิชา รวมทั้งวิชานาฏศิลป์ไทยด้วย เหตุนี้ ครูผู้สอนที่ไม่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทยโดยตรง พบปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ต้องทำอย่างไรอย่างใดจึงจะให้นักเรียนสามารถมีทักษะการปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้อง ในเมื่อครูที่ไม่มีความเชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทยโดยตรง แต่จำเป็นต้องสอนในรายวิชานี้ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งส่งผลให้นักเรียน ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนเท่าที่ควร อีกทั้ง นักเรียนไม่สามารถปฏิบัติท่ารำได้อย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์ ที่ได้กำหนดไว้ และนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ผ่านทาง สื่อวีดิทัศน์ ควบคู่กับการบรรยายของครูผู้สอน เพียงฝ่ายเดียว โดยไม่มีการให้นักเรียนลงมือฝึกปฏิบัติ นักเรียนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายในการเรียน สอดคล้อง กับงานวิจัยของวณิชชยา โพชะเรือง (2555) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยพบปัญหาเช่นเดียวกันว่า วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนใช้ในการจัดการ เรียนการสอนนาฏศิลป์ ส่วนใหญ่จะยึดครูผู้สอนเป็นศูนย์กลางในการจัดการเรียนรู้ มีทั้งการบรรยาย ประกอบการสาธิต ไม่มีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และนักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถใช้สื่อ ประโยชน์ในการฝึกทักษะด้วยตนเอง

จากที่ผู้วิจัยได้ทำหน้าที่ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ระดับประถมศึกษาได้เล็งเห็นว่า การพัฒนาชุด กิจกรรมด้านการสอนทักษะปฏิบัติ ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญในการประกอบการแสดงนาฏศิลป์แต่ละชนิด การรำอันประกอบด้วยทักษะพื้นฐานเบื้องต้นที่มาจากนาฏยศัพท์และแม่ท่าในเชิงนาฏศิลป์ ซึ่งผู้เรียนวิชานาฏศิลป์ต้องฝึกหัดการรำให้เกิดความคล่องแคล่วแม่นยำและสวยงาม (เรณู โกสินานนท์, 2546) กล่าวว่า ขั้นตอนด้าน การปฏิบัตินั้น มีองค์ประกอบสำคัญหลายอย่างควบคู่กัน เช่น การใช้ ศีรษะ มือ แขน ลำตัว และ ขวักขาที่ต้อง พร้อมเพรียงและสอดคล้องไปตามบทเพลงเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับจรรยาศรี วีระวานิช (2524) ที่กล่าวว่า การรำไทยนั้นเป็นเรื่องยากที่จะรำได้อย่างถูกต้องในระยะเวลานั้น เพราะการรำไทยนั้นต้อง ประกอบด้วยลีลา ท่ารำ ความประณีต และมีความสัมพันธ์ระหว่าง การใช้มือ การใช้เท้า และใช้ศีรษะจึงต้องใช้ เวลาในการฝึกท่ารำ จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาทักษะการปฏิบัติสำหรับ ครูผู้สอนที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษารายวิชานาฏศิลป์ไทยโดยใช้ชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการ สอนของเดวิส เนื่องจากมีรูปแบบการสอนที่แยกสอนทักษะย่อยๆ ปฏิบัติซ้ำๆ จนกว่าจะทำได้และมีขั้น ตอน การสอนเทคนิควิธีการแล้วจึงเชื่อมโยงทักษะย่อยๆ แต่ละส่วนให้เป็นทักษะใหญ่ ปฏิบัติต่อเนื่องกันจนจบและ ฝึกปฏิบัติหลายๆ ครั้ง จนผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ (ทศนา แหมมณี, 2556)

ชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นน่าจะเป็นสื่อ ที่ช่วยเหลือครูที่ต้องปฏิบัติหน้าที่การสอนในรายวิชานาฏศิลป์ได้ดี ในแง่การเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งการใช้สื่อ ประกอบการเรียนรู้ที่เป็นชุดกิจกรรมนั้นสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิญา เวียงใต้ (2555) ที่ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนาชุดกิจกรรมสาระนาฏศิลป์

โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมสาระนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมระดับมากที่สุด

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาทักษะการปฏิบัติสำหรับครูผู้สอนที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาวิชาเอกนาฏศิลป์ไทยโดยใช้ชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส เพื่อเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาวิชาเอกนาฏศิลป์ไทยแต่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการสอนในรายวิชานาฏศิลป์ได้สามารถนำแนวทางไปใช้ในการสอนด้านทักษะการปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์และให้นักเรียนมีผลการพัฒนาด้านทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์ไทยที่เพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส สำหรับอบรมครูผู้สอนที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย
2. เพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยประเภทกึ่งทดลองเพื่อพัฒนาชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส สำหรับครูผู้สอนที่ไม่ได้สำเร็จวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาเอกนาฏศิลป์ไทยโดยตรง แต่จำเป็นต้องปฏิบัติการสอนรายวิชานาฏศิลป์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 2 อำเภอไทรน้อย และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาเอกนาฏศิลป์ไทยโดยตรง แต่จำเป็นต้องปฏิบัติการสอนรายวิชานาฏศิลป์ในสถานศึกษา ได้จากการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 10 ท่าน โดยใช้เกณฑ์ความสมัครใจเข้าร่วม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้ 1) ชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส ซึ่งประกอบด้วยใบความรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดทักษะด้านการปฏิบัติ 2) แบบประเมินตนเองของครูผู้สอนในการอบรมทักษะการปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์ ก่อนอบรมและหลังอบรม 3) แบบสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้เข้ารับการอบรม 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของครูในการใช้ชุดกิจกรรม

3. ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ มีดังนี้ 1) สร้างชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ออกแบบชุดกิจกรรมสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชานาฏศิลป์ ทั้ง 5 ชุด หลังจากนั้นนำชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ 3) สร้างแบบประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรมและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 ท่านตรวจสอบหาความ

เหมาะสมของข้อความและภาษาที่ใช้ในแบบประเมิน 4) นำชุดกิจกรรมปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญด้านการสอนนาฏศิลป์ จำนวน 5 ท่าน โดยใช้ข้อความที่ทางผู้วิจัยได้ทำการหาค่า IOC เรียบร้อยแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรมตลอดจนดูความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ 5) สร้างเครื่องมือแบบประเมินในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินตนเองของครูผู้สอนในการอบรมทักษะการปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์ก่อนอบรมและหลังอบรม แบบสังเกตการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้เข้ารับการอบรม และแบบสอบถามความพึงพอใจของครูในการใช้ชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของदेवी 6) สร้างแบบประเมินเพื่อนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 ท่านตรวจสอบหาความเหมาะสมของข้อความและภาษาที่ใช้ในแบบประเมิน

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย มีดังนี้ 1) จัดการอบรมครูผู้สอนที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาเอกนาฏศิลป์ไทยโดยตรงแต่จำเป็นต้องปฏิบัติการสอนรายวิชานาฏศิลป์ในสถานศึกษา ที่ได้จากการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 10 ท่าน โดยใช้เกณฑ์ความสมัครใจเข้าร่วมอบรม โดยให้ครูที่เข้ารับการอบรมทำแบบประเมินตนเองของครูผู้สอนในการอบรมทักษะการปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์ก่อนอบรม และผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นไปจัดอบรมครู แนะนำหลักการ ขั้นตอนการสอน และวิธีการใช้ชุดกิจกรรม หลังจากนั้นให้ครูที่เข้ารับการอบรมทำแบบประเมินตนเองของครูผู้สอนในการอบรมทักษะการปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์หลังอบรม โดยผู้วิจัยใช้แบบประเมินตนเองในการเก็บข้อมูล แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) ครูที่เข้ารับการอบรมได้นำชุดกิจกรรมไปใช้จัดการเรียนการสอนในรายวิชานาฏศิลป์ ในสถานศึกษา 3) ผู้วิจัยไปสังเกตการณ์การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบสังเกตการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้เข้ารับการอบรม นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) 4) ครูที่เข้ารับการอบรมได้นำชุดกิจกรรมไปใช้เรียบร้อยแล้วนั้น ประเมินความพึงพอใจการใช้ชุดกิจกรรม โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของครูในการใช้ชุดกิจกรรม โดยผู้วิจัยใช้ประเมินความพึงพอใจ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้ 1) เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาด้านทักษะการปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การวิเคราะห์เกณฑ์ระดับคุณภาพของการจัดการอบรม ก่อน – หลัง สำหรับครูที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาเอกนาฏศิลป์ไทยโดยตรงแต่จำเป็นต้องปฏิบัติการสอนรายวิชานาฏศิลป์ในสถานศึกษา 2) เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบรรยากาศและพฤติกรรมเรียนของนักเรียนและทักษะการสอนของครู โดยผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมในระหว่างการศึกษาและบันทึกข้อมูลเพื่อประมวลพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในระหว่างการเรียนการสอนและปัญหาที่พบหลังจากการสอน โดยใช้การสังเกตและการบันทึก 3) เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแบบประเมินความพึงพอใจในการใช้ชุดกิจกรรมของครูผู้สอน ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลความพึงพอใจของครูผู้สอนโดยใช้แบบประเมิน หลังเสร็จสิ้นการใช้ชุดกิจกรรม

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนาชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของदेवी สำหรับอบรมครูผู้สอนที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษารายวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย

ผลการพัฒนาชุดกิจกรรม เรื่อง ระบาย รำ ฟ้อน ตามรูปแบบการสอนของเดวีส์ สำหรับอบรมครูผู้สอน ที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาวិชาเอกนาฏศิลป์ไทย ซึ่งประกอบไปด้วย

1.1 ผลการออกแบบชุดกิจกรรม เรื่อง “ระบาย รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวีส์ ซึ่งประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จะสอดคล้องกับเนื้อหาที่เน้นทักษะการปฏิบัติ 2) ใบความรู้ อธิบายถึงเนื้อหาการเรียนรู้ในแต่ละหน่วย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง 3) แบบทดสอบวัดทักษะความสามารถด้านการปฏิบัติที่มีเกณฑ์การประเมินผลเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อพิจารณาว่าผู้เรียนผ่านเกณฑ์การฝึกการปฏิบัติครั้งนี้หรือไม่ ซึ่งมีทั้งหมด 5 ชุดกิจกรรม ได้แก่ ชุดกิจกรรมที่ 1 นาฏศิลป์ไทยพื้นฐาน ชุดกิจกรรม ที่ 2 การแสดงระบำดอกบัว ชุดกิจกรรมที่ 3 การแสดงการฟ้อนภูไท ชุดกิจกรรมที่ 4 การแสดงชุดรำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย และชุดกิจกรรมที่ 5 การแสดงชุดรำวงมาตรฐานเพลงชาวไทย

1.2 ผลการประเมินชุดกิจกรรม เรื่อง “ระบาย รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวีส์ ตามรูปแบบ การสอนของเดวีส์ มีผลการประเมิน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยผลการประเมินชุดกิจกรรม เรื่อง “ระบาย รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวีส์ตามรูปแบบการสอนของเดวีส์

ชุดกิจกรรม	ใบความรู้	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	แบบทดสอบวัดทักษะความสามารถด้านการปฏิบัติ	รวมค่าเฉลี่ย
1. นาฏศิลป์ไทยพื้นฐาน	4.64	4.80	4.70	4.73
2. การแสดงระบำดอกบัว	4.54	4.72	4.83	4.67
3. การแสดงฟ้อนภูไท	4.64	4.67	4.83	4.67
4.รำวงมาตรฐาน “คืนเดือนหงาย”	4.66	4.74	4.65	4.70
5. รำวงมาตรฐาน “ชาวไทย”	4.66	4.74	4.65	4.70

จากตารางที่ พบว่า 1) นาฏศิลป์ไทยพื้นฐาน มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) 2) การแสดงระบำดอกบัว มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) 3) การแสดงการฟ้อนภูไท มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) 4) การแสดงชุดรำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) และ 5) การแสดงชุดรำวงมาตรฐานเพลงชาวไทย มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$)

2. ผลของการใช้ชุดกิจกรรม “ระบาย รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวีส์ ไปใช้ ซึ่งประกอบไปด้วย

2.1 ผลการจัดกิจกรรมอบรมชุดกิจกรรม สำหรับครูที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย โดยตรงแต่จำเป็นต้องปฏิบัติการสอนรายวิชานาฏศิลป์ในสถานศึกษา มีผลการพัฒนาตนเองก่อนการอบรมจากระดับน้อย ($\bar{X} = 1.58$) จนมีผลการพัฒนาขึ้นหลังการอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$)

2.2 ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในชั้นเรียนเกี่ยวกับบรรยากาศและพฤติกรรม การเรียนของนักเรียนและทักษะการสอนของครู ซึ่งครูผู้สอนได้สอนตามทักษะกระบวนการที่ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางไป พบว่า ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทำรำนานาฏศิลป์ได้ดีขึ้น เพราะลำดับกระบวนการและขั้นตอนการฝึกปฏิบัติเริ่มจากพื้นฐาน จากง่ายไปหาสิ่งที่ยาก มีการฝึกฝนทีละขั้นตอน ฝึกความแม่นยำของท่ารำและการปฏิบัติให้ถูกต้องอยู่เสมอ อีกทั้งทักษะการปฏิบัติเหล่านี้เป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วย

ตนเอง แบบ Active Learning และพฤติกรรมของผู้เรียนมีสมาธิและตั้งใจปฏิบัติทำท่า มีทักษะการปฏิบัติได้ดี เมื่อได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ อีกทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอีกด้วย

2.3 ผลความพึงพอใจของครูผู้สอนในการใช้ชุดกิจกรรม เรื่อง “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส มีผลการประเมิน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยผลความพึงพอใจของครูผู้สอนในการใช้ชุดกิจกรรม เรื่อง “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิสตามรูปแบบ การสอนของเดวิส

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านนวัตกรรมชุดกิจกรรม				
1.1	ความเหมาะสมของเนื้อหากับระดับผู้เรียน	4.40	0.52	มาก
1.2	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสมต่อการเรียนในเนื้อหาแต่ละชุดกิจกรรม	4.10	0.88	มาก
1.3	ใบความรู้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4.30	0.67	มาก
1.4	สื่อการสอนสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.30	0.82	มาก
1.5	แบบวัดทักษะการปฏิบัติมีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4.40	0.52	มาก
1.6	เกณฑ์ที่ใช้วัดทักษะการปฏิบัติมีความเหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์	4.70	0.48	มากที่สุด
1.7	การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับการประเมินสภาพจริง	4.90	0.32	มากที่สุด
1.8	ชุดกิจกรรมช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์	5.00	0.00	มากที่สุด
1.9	ด้านการจัดการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติด้านนาฏศิลป์ไทย	4.80	0.42	มากที่สุด
1.10	การสังเกตการจัดกิจกรรม	4.50	0.50	มาก
ด้านนวัตกรรมชุดกิจกรรม		4.54	0.30	มากที่สุด
2. ด้านการนำไปใช้				
2.1	การอธิบายรายละเอียดในการดำเนินกิจกรรมมีความชัดเจน	4.50	0.71	มาก
2.2	เนื้อหามีการจัดลำดับความยากง่ายตามทักษะปฏิบัติ	4.80	0.42	มากที่สุด
2.3	การทำกิจกรรมแต่ละขั้นตอนสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย	4.90	0.32	มากที่สุด
2.4	ครูผู้สอนสามารถเรียงลำดับขั้นตอนการสอนทักษะปฏิบัติจากง่ายไปหายาก	5.00	0.00	มากที่สุด
2.5	ครูผู้สอนสามารถถ่ายทอดการปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนของการทำกิจกรรมได้	4.60	0.52	มากที่สุด
2.6	ครูผู้สอนเข้าใจถึงทักษะกระบวนการสอนทักษะปฏิบัติด้านนาฏศิลป์	5.00	0.00	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยด้านการนำไปใช้		4.88	0.17	มากที่สุด
3 ด้านผู้เรียน				
3.1	ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาของกิจกรรม	4.50	0.53	มากที่สุด
3.2	ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนของการทำกิจกรรม	4.60	0.52	มากที่สุด
3.3	ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะย่อยและเชื่อมโยงเป็นทักษะที่สมบูรณ์	5.00	0.00	มากที่สุด
3.4	ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนานกับการทำกิจกรรม	5.00	0.00	มากที่สุด
3.5	ผู้เรียนมีการพัฒนาด้านทักษะการปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์ไทย	4.70	0.48	มากที่สุด
3.6	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นในรายวิชานาฏศิลป์ไทย	4.90	0.32	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยด้านผู้เรียน		4.78	0.18	มากที่สุด
รวมทั้ง 3 ด้าน		4.68	0.18	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลความพึงพอใจของครูผู้สอนในการใช้ชุดกิจกรรม เรื่อง “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) ซึ่งผู้วิจัยจำแนกระดับรายการประเมินตามรายด้านดังนี้ 1) ด้านนวัตกรรมชุดกิจกรรมมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) ซึ่งพบว่ารายการประเมินที่มีความพึงพอใจสูงสุด คือ ชุดกิจกรรมช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ ($\bar{X} = 5.00$) 2) ด้านการนำไปใช้มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$) ซึ่งพบว่ารายการประเมินที่มีความพึงพอใจสูงสุด คือ ครูผู้สอนสามารถเรียงลำดับขั้นตอนการสอนทักษะปฏิบัติจากง่ายไปหายาก ($\bar{X} = 5.00$) และครูผู้สอนเข้าใจถึงทักษะกระบวนการสอนทักษะปฏิบัติด้านนาฏศิลป์ ($\bar{X} = 5.00$) 3) ด้านผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$) ซึ่งพบว่ารายการประเมินที่มีความพึงพอใจสูงสุด คือ ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะย่อยและเชื่อมโยงเป็นทักษะที่สมบูรณ์ ($\bar{X} = 5.00$) และผู้เรียนรู้สึกสนุกสนานกับการทำกิจกรรม ($\bar{X} = 5.00$)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบผลการวิจัยที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการพัฒนาชุดกิจกรรม เรื่อง “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส โดยให้ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการสอนในรายวิชานาฏศิลป์แต่ไม่มีความเชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทยหรือสำเร็จการศึกษาจากสาขาอื่นที่ไม่ใช่นาฏศิลป์ไทยโดยตรง จำนวน 10 ท่าน นำไปใช้พบว่าชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใบความรู้ แบบทดสอบวัดทักษะความสามารถด้านการปฏิบัติ โดยครอบคลุมด้านทักษะการปฏิบัติในเนื้อหาเรื่อง “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส ได้ชุดกิจกรรมจำนวน 5 ชุด ได้แก่ ชุดกิจกรรมที่ 1 นาฏศิลป์ไทยพื้นฐาน ชุดกิจกรรมที่ 2 การแสดงระบำดอกบัว ชุดกิจกรรมที่ 3 การแสดงฟ้อนภูไท ชุดกิจกรรมที่ 4 การแสดงรำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย ชุดกิจกรรมที่ 5 เรื่อง การแสดงรำวงมาตรฐาน เพลงชาวไทย

2. ผลการนำชุดกิจกรรม เรื่อง “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิสไปใช้ในการอบรม

2.1 ผลการนำชุดกิจกรรม เรื่อง “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิสไปใช้ในการอบรมพบว่า มีผลการพัฒนาตนเองเพิ่มขึ้นหลังจากการอบรม เมื่อครูนำไปใช้จัดการเรียนการสอน พบว่าสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของครูผู้สอนได้ดังนี้ 1) เทคนิคการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies' Instructional Psychomotor Skills) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือทำและสร้างองค์ความรู้จากการลงปฏิบัติด้วยตนเอง โดยเทคนิคการสอนเป็นรูปแบบการฝึกที่ให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะย่อยๆ ให้ได้ก่อนแล้วจึงเชื่อมโยงกันเป็นทักษะใหญ่ อีกทั้งยังเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ทางปัญญา (Constructivism) (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง, 2554) เป็นการจัดการเรียนการสอนประเภทหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียน สร้างแรงจูงใจ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นตัวผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงนั้นเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่สอนได้ถูกต้องและลึกซึ้ง เกิดความคงทนถาวร สอดคล้องกับแนวคิดของ Sweller (2006) ที่กล่าวว่า การเรียนเชิงรุกเป็นการเรียนการสอนที่ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้นได้และจะทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีส่วนในการลงมือกระทำมากกว่า การเรียนที่ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับความรู้เพียงอย่างเดียว และแนวคิดของ Bonwell and Eison (1991) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นกระบวนการ

เรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีโอกาสลงมือปฏิบัติด้วยตัวเองและเกิดกระบวนการคิดในสิ่งที่ปฏิบัตินั้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุระ บรรจงจิตร (2551) ที่ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ Active Learning นอกจากจะกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากตัวผู้เรียนเองแล้วยังเป็นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยตนเองทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องนอกห้องเรียน (life-long learning) ได้อีกด้วย เพราะฉะนั้น งานวิจัยที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนั้นเป็นแรงกระตุ้นที่ทำให้ครูผู้สอนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากรูปแบบการสอนเชิงบรรยายที่เน้นจากตัวครูเปลี่ยนเป็นการสอนแบบลงมือปฏิบัติที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนสูงขึ้น นอกจากนี้ กิจกรรมยังส่งเสริม การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมช่วยเหลือกันในการเรียนรู้และการลงมือปฏิบัติงานร่วมกัน เป็นการเสริมสร้างกระบวนการทำกิจกรรมกลุ่ม (ทศนา แหมมณี, 2556) โดยผู้วิจัยกำหนดภาระชิ้นงานในการสร้างสรรค์ทำรำและการปฏิบัติให้ผู้เรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ หรือช่วยเหลือกันระหว่างเพื่อนในกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษฎ จันทรทัต (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการเรียนรู้ภาพพิมพ์ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมทักษะทางศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า การจัดการเรียนการสอนส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อให้มีเวลาในการทำกิจกรรมและให้เพื่อนที่มีความรู้ความสามารถช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนที่อ่อนกว่า เพื่อเป้าหมายของการทำงานกลุ่มและการประเมินทักษะทางศิลปะในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและการสร้างแรงจูงใจในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนแสดงพฤติกรรม หรือเป็นแรงขับเคลื่อนการทำกิจกรรมให้บรรลุผลสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีประภา ศรีทางวงศ์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างแรงจูงใจในการเรียนวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีด้วยเบียร์รรถของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) ผลการวิจัยพบว่า การสร้างแรงจูงใจด้วยเบียร์รรถเพื่อเป็นคะแนน ส่งผลให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการเรียน มีความรับผิดชอบต่อการเรียนมากขึ้น สนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ผู้สอนจัดขึ้นและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น ครูผู้สอนต้องดึงความสนใจให้เด็กอยากเรียนรู้ให้ได้ก่อน ถ้าเด็กไม่สนใจไม่ตั้งใจปฏิบัติก็จะส่งผลให้ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนจึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องเร้าความสนใจทำให้เด็กตั้งใจเรียนให้ได้

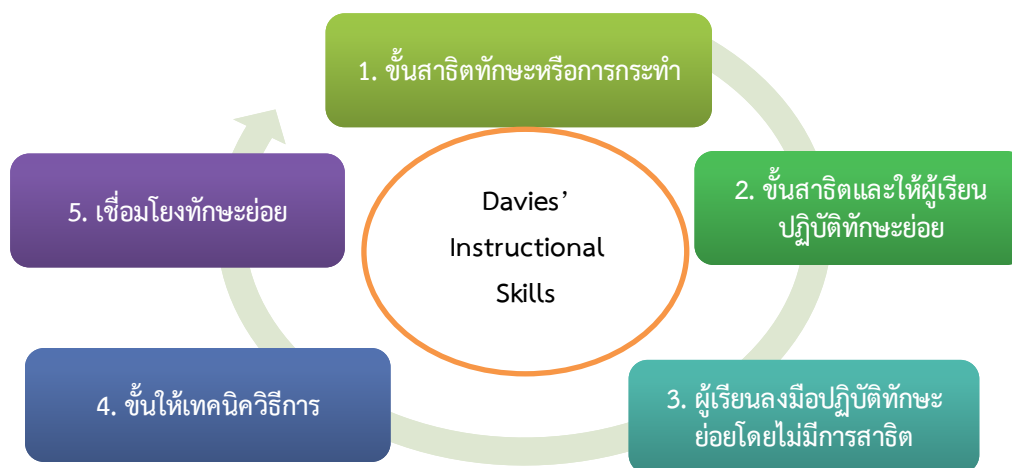
2.1 ผลประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนในการใช้ชุดกิจกรรม เรื่อง “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิสอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด เมื่อวิเคราะห์รายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด อาจกล่าวได้ว่าชุดกิจกรรมสามารถพัฒนาศักยภาพในด้านทักษะการปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์ของครูผู้สอนได้เป็นอย่างดี ซึ่งช่วยพัฒนาและส่งเสริมทักษะการปฏิบัติของผู้เรียนให้สูงขึ้น ครูผู้สอนเข้าใจถึงกระบวนการสอนทักษะปฏิบัติด้านนาฏศิลป์ ตามรูปแบบของเดวิส 5 ขั้นตอน เริ่มจากการครูผู้สอนสาธิตท่ารำให้ดูในภาพรวมแล้วจึงแยกสอนทักษะย่อยๆ ที่ละส่วน เช่น ส่วนศีรษะ ส่วนมือ ส่วนแขน ส่วนเท้า เป็นต้น จนกว่าจะทำได้ทักษะย่อยนั้นอย่างชำนาญ จึงสอนเทคนิควิธีการ แล้วเชื่อมโยงทักษะย่อยๆ แต่ละส่วนให้ต่อเนื่องกันจนจบและฝึกปฏิบัติหลายๆ ครั้งพร้อมกับบทเพลงที่ละท่อนเพลง จนสามารถปฏิบัติได้เป็นอย่างดีถูกต้องและสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับธณู โกสินานนท์ (2546) ที่กล่าวว่า การปฏิบัติท่ารำทางนาฏศิลป์นั้นมียอดประกอบสำคัญหลายอย่างควบคู่กัน เช่น การใช้ ศีรษะ มือ แขน ลำตัว และช่วงขาที่ต้องพร้อมเพรียงและพร้อมไปตามบทเพลง การจะสอนท่ารำนั้นควรแยกทักษะออกทีละส่วน เพื่อให้ผู้เรียนได้

เรียนรู้ที่ส่วนอย่างชานาญ ดังที่งานวิจัยของวรยุทธ์ มะปะทั่ง และคณะ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ (87.08/82.58) ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80/80) 2) ดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตาม แนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.7191 3) นักเรียนมี ทักษะปฏิบัติด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมอยู่ในร้อยละ 84.04 ดังนั้น ชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอน ของเดวิส สำหรับครูผู้สอนที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาเอกนาฏศิลป์ไทยโดยตรง หรือไม่มีความเชี่ยวชาญในการ สอนนาฏศิลป์ไทย แต่จำเป็นต้องปฏิบัติการสอนรายวิชานาฏศิลป์ในสถานศึกษา มีแนวทางในการสอน ทักษะ การปฏิบัติและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลการพัฒนาด้านการปฏิบัตินาฏศิลป์ไทยเพิ่มขึ้น

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ เทคนิคการสอนทักษะปฏิบัติ 5 ขั้นตอนของเดวิส (Davies' Instructional Skills) สามารถนำมาเป็นแนวทางให้สำหรับครูที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาเอกนาฏศิลป์ไทยโดยตรง แต่จำเป็นต้องปฏิบัติการสอนรายวิชานาฏศิลป์ในสถานศึกษาได้ ซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือทำและสร้างองค์ความรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง โดยเทคนิคการสอน เป็นรูปแบบการฝึกที่ให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติ มุ่งเน้นการฝึกกระบวนการทำงานและการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ สรุปเป็นภาพองค์ความรู้การวิจัย ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การพัฒนาทักษะการปฏิบัติสำหรับครูผู้สอนที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย โดยใช้ชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส

จากภาพที่ 1 อธิบายได้ดังนี้

การพัฒนาทักษะการปฏิบัติสำหรับครูผู้สอนที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท โดยใช้ชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส 5 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ทำให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะ หรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ในภาพรวมโดยการสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ เช่น การปฏิบัติท่ารำเป็นตัวอย่างแก่ผู้เรียน หรือการใช้สื่อวีดิทัศน์ให้ผู้เรียนได้รับชม

2. ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของท่ารำแล้ว ผู้สอนจะแยกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อยๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อยๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปทีละส่วน อย่างช้าๆ และถูกต้อง เช่น ส่วนศีรษะ ส่วนมือ ส่วนขา

3. ขั้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู ผู้สอนควรให้คำชี้แนะและช่วยแก้ไขจนกระทั่งผู้เรียนทำได้จึงฝึกทักษะย่อยส่วนอื่นต่อไปและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนั้นจนกระทั่งครบทุกส่วน

4. ขั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติแต่ละส่วนได้อย่างคล่องแคล่วได้แล้ว ผู้สอนจะแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนปฏิบัติท่ารำได้สวยงามมากยิ่งขึ้น เช่น การกอดตัว การเอียงตัว เพื่อให้ท่ารำสวยงามมากยิ่งขึ้น

5. ขั้นเชื่อมโยงทักษะย่อย เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้วจึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทุกส่วนของร่างกายไปด้วยกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลายๆ ครั้ง จนกระทั่งสามารถปฏิบัติท่ารำได้สมบูรณ์อย่างชำนาญ ทำให้ผู้เรียนจะเกิดการพัฒนาด้านทักษะปฏิบัติจนสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์สวยงาม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การใช้ชุดกิจกรรม เรื่อง ระบำ รำ ฟ้อน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นเนื้อหาที่เน้นด้านทักษะการปฏิบัติของผู้เรียน ครูผู้สอนควรจัดสถานที่ภายในห้องเรียนให้มีความเหมาะสม ควรหาห้องที่จะให้นักเรียนฝึกปฏิบัติที่มีพื้นที่โล่ง ไม่มีอุปสรรค เช่น โต๊ะหรือเก้าอี้ภายในห้อง เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างเต็มและง่ายต่อครูผู้สอนที่จะเข้าไปแนะนำตัวต่อตัว เพื่อช่วยให้ผู้เรียนปฏิบัติท่าทางที่ถูกต้อง

1.2 ภายใต้อาคารสถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนแบบตัวต่อตัวหรือการเรียนการสอนแบบ On – Site ครูผู้สอนควรมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เช่นการสร้างสื่อวีดิโอโดยมีกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนของเดวิส 5 ขั้นตอน เพื่อเตรียมตัวหากเกิดสถานการณ์ที่ไม่สามารถทำการสอนในสถานศึกษาได้

1.3 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมให้แก่ครูผู้สอนที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท แต่จำเป็นต้องปฏิบัติการสอนรายวิชานาฏศิลป์ในสถานศึกษา ได้เรียนรู้เทคนิคและวิธีการสอนในรายวิชานาฏศิลป์ โดยเฉพาะภาคปฏิบัติ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการเรียนการสอนแก่ผู้เรียน

1.4 ควรมีการนำงานวิจัยไปเผยแพร่ให้บุคลากรในโรงเรียนอื่นๆ ให้กับครูที่ไม่จบเอกนาฏศิลป์ไทย แต่จำเป็นต้องปฏิบัติการสอนรายวิชานาฏศิลป์ในสถานศึกษา ได้ทดลองใช้ ตลอดจนสนับสนุนครูผู้สอนให้ออกแบบกิจกรรมการสอนในชั้นเรียนโดยใช้เทคนิคการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส กับรายวิชาอื่นๆ เพื่อเป็น

การช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาที่ครูผู้สอนไม่มีความถนัดต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนออนไลน์อย่างไรให้มีประสิทธิภาพและน่าสนใจในรายวิชานาฏศิลป์ต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้เน้นทักษะปฏิบัติของเดวิสด้านนาฏศิลป์กับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบปกติ เพื่อเป็นการตรวจสอบว่ายังคงมีผลลัพธ์เช่นเดียวกันกับงานวิจัยครั้งนี้หรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กฤษณ์ จันทรทัต. (2563). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาพพิมพ์ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมทักษะทางศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. **วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. 24(1). 63-76.
- จรรยาศรี วีระวานิช. (2524). **คู่มือครูการสอนและการจัดการแสดง**. กรุงเทพมหานคร: ชวิน.
- ทิตินา แคมมณี. (2556). **ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (2562). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 49 (30 พ.ค. 2562).
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553. (2553). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 127 ตอนที่ 45 ก. หน้า 4-6 (22 ก.ค. 2553).
- เรณู โกสินานนท์. (2546). **นาฏยศัพท์ ภาษาทำนาฏศิลป์ไทย**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- วณิชชยา โพชะเรือง. (2555). **การการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วรพจน์ วงศ์จิรุ่งเรือง. (2554). **ทักษะแห่งอนาคตใหม่ การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพมหานคร: Openworld.
- วรายุทธ มะปะทั้ง และคณะ. (2563). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของ เดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ศรีประภา ศรีหางวงศ์. (2562). **การสร้างแรงจูงใจในการเรียนวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีด้วยเบียร์รถ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม)**. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์**. 6(1). 53-65.
- สุมิตร เทพวงศ์. (2541). **นาฏศิลป์ไทย: นาฏศิลป์ไทยสำหรับครูประถมและมัธยม**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สุระ บรรจงจิตร. (2551). **Active learning ดาบสองคม**. **วารสารโรงเรียนนายเรือ**. 8(1). 34-42.

อภิญา เวียงใต้. (2555). การพัฒนาชุดกิจกรรมสาระนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บุรีรัมย์.

Bonwell, C. C. & Eison, J. A. (1991). **Active learning: Creating excitement in the classroom.**
Washington DC: School of Education and Human Development, George
Washington University.

Sweller, J. (2006). The worked example effect and human cognition. **Learning and
Instruction.** 16(2).165-169.